

Wpływ znaczących sztormów na erozję wydmy w rejonie Dziwnowa

Kazimierz Furmańczyk¹, Joanna Dudzińska-Nowak¹, Konrad Furmańczyk²,
Barbara Paplińska-Swerpel³, Natalia Brzezowska¹

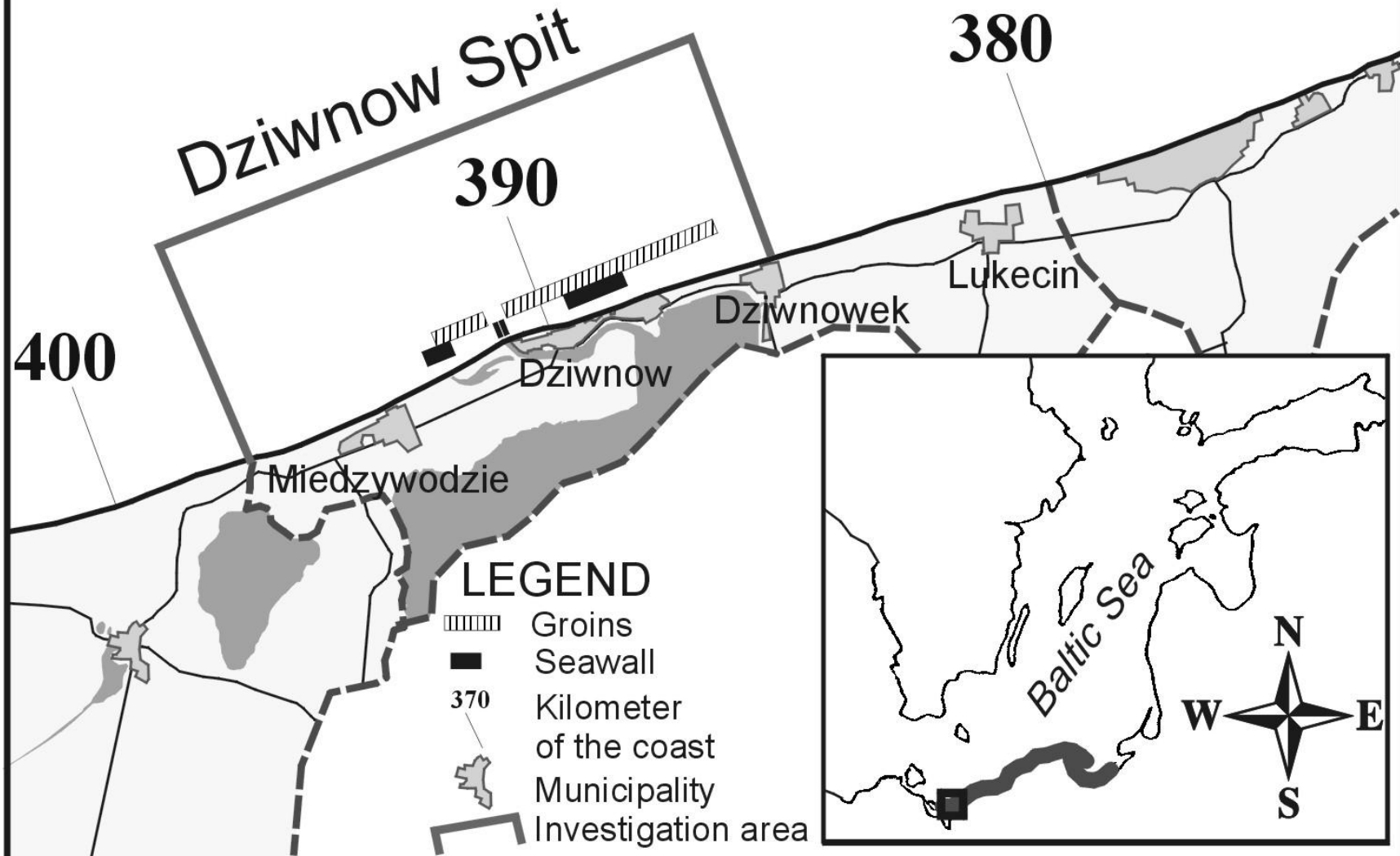
¹ Uniwersytet Szczeciński

² Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

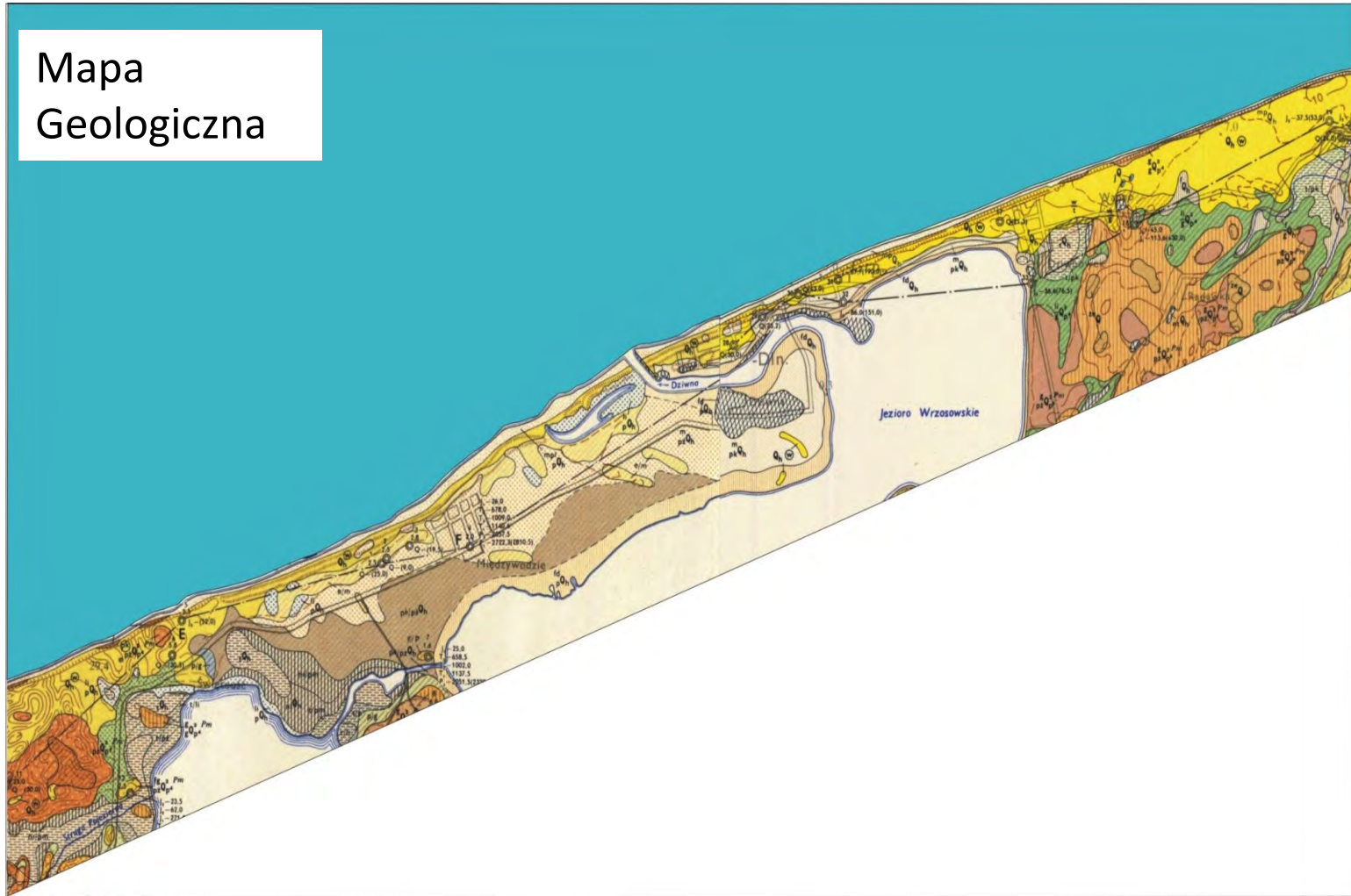
³ Instytut Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk

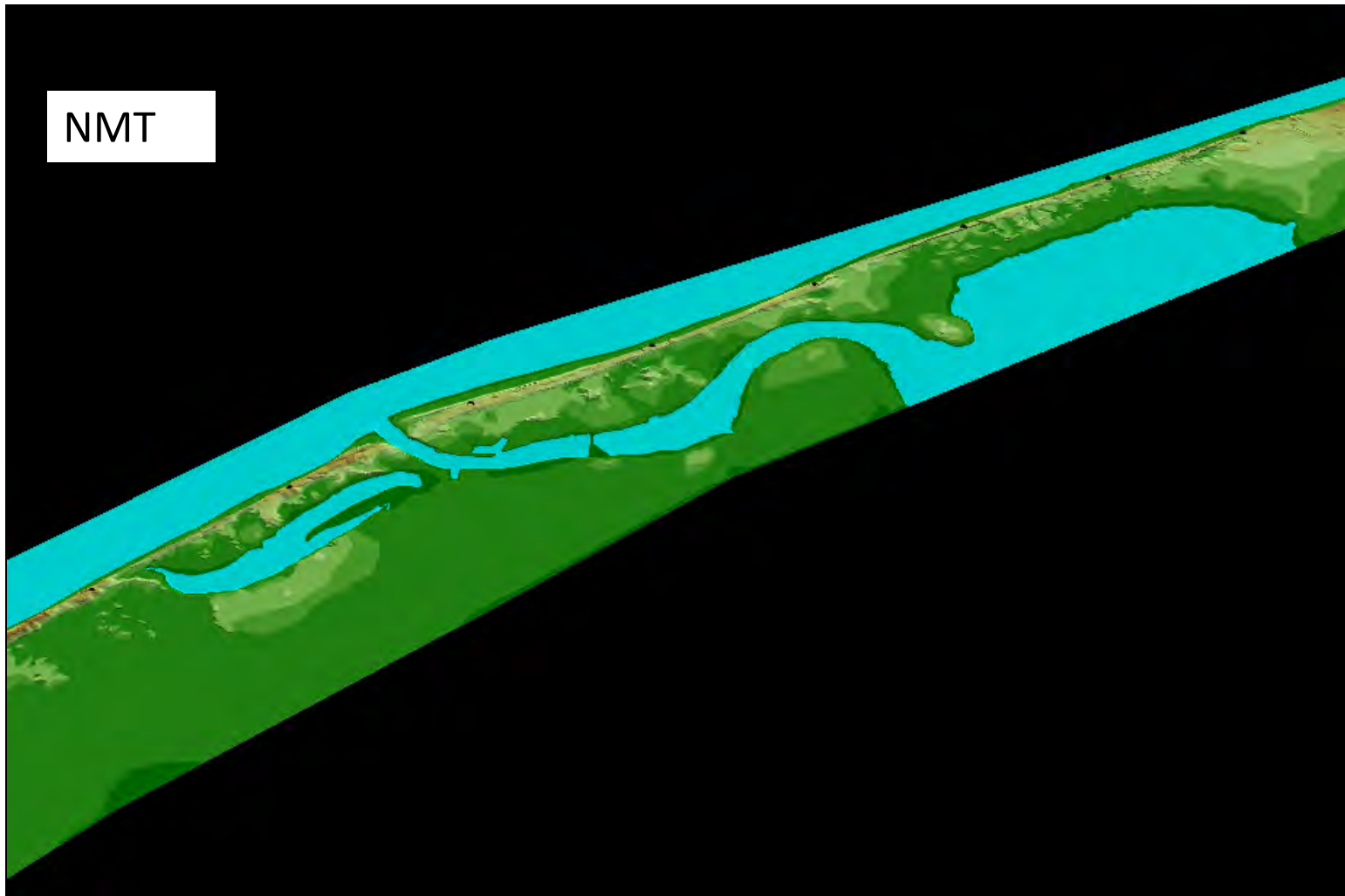
Baltic Sea

Mapa Geologiczna

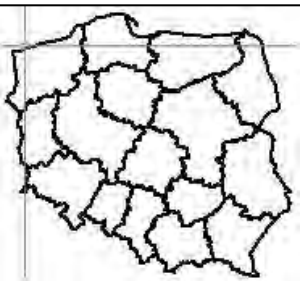

NMT

Obszar badań

Mierzeja Dziwnowska o długości 14 km (385-398 KUM).

Fot. P.Domaradzki

Fot. P.Domaradzki

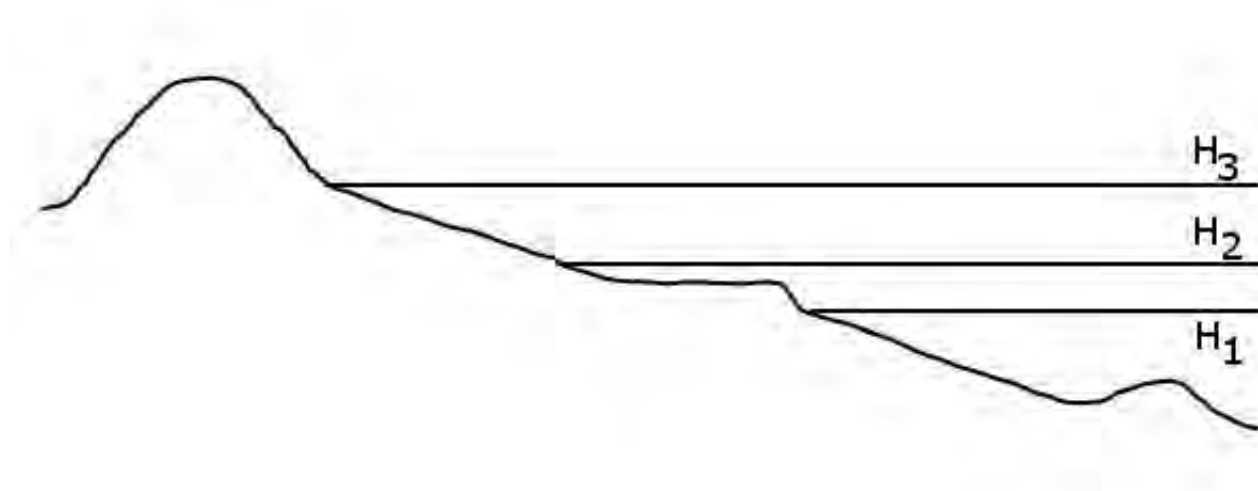

Fot. P.Domaradzki

Głównym celem badań było określenie istotności poszczególnych parametrów sztormu na wielkość erozji wydmy.

Na potrzeby tej analizy przyjęto, że jako **znaczący sztorm** będziemy uważać taki, który spowodował erozję wydmy.

MATERIAŁY:

- **wielkości wyerodowanej wydmy (D)** szacowane na 1 km brzegu na podstawie raportów posztormowych sporządzanych przez Urząd Morski w Szczecinie w okresie 1978-2009;
- **poziom morza (F)** określono na podstawie zapisów mareografów nadzorowanych przez Kapitanaty Portów w Świnoujściu i Kołobrzegu (Wiśniewski, Wolski 2009); Przyjęto średnią wartość pomiędzy Świnoujściem i Kołobrzegiem.
- **parametry falowania** : maksymalna w czasie sztormu **wysokość fali znacznej (Hs)** i **azymut** maksymalnej w czasie sztormu **fali znacznej (A)** - określone jako 44-letni hindcast na bazie modelu WAM dla Morza Bałtyckiego opracowanego w ramach projektu HIPOCAS EU realizowanego przez Instytut Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego (Cieślikiewicz, Paplińska-Swerpel, 2008).
 - energia sztormu **(L)** $\Sigma(T \cdot H_s^2)$
 - czas trwania sztormu **(T)** $H_s > 1 \text{ m}$

ID	Data sztormu	Całkowita objętość wyerodowanej wydmy (m ³) 398-385 km (14km)	Energia sztormu $\Sigma(t \cdot H_s^2)$	Poziom morza (cm)	Długość sztormu (h)	Max Hs (m)	Kierunek max Hs (°)
		D	L	F	T	H	A
1	30-11-1978	72 800	205	580	56	2,42	204
2	8-11-1981	200	376	597	111	2,85	145
3	26-10-1986	615	125	595	24	3,6	137
4	20-12-1986	14 270	57	613	35	1,45	170
5	6-01-1987	700	92	610	29	2,18	218
6	2-11-1988	150	96	586	43	1,9	147
7	29-11-1988	76 925	195	632	45	3,21	155
8	27-11-1989	7 475	126	607	50	2,71	181
9	9-12-1989	650	186	614	54	2,89	170
10	2-03-1990	1 000	76	586	30	2,08	145
11	24-12-1991	1 142	202	587	58	2,48	166
12	17-01-1992	11 085	207	628	86	2,49	171
13	22-01-1993	10 049	190	582	62	2,34	124
14	21-02-1993	73 285	571	632	139	3,55	194
15	3-01-1995	6 061	141	618	86	1,77	206
16	28-03-1995	1 400	275	585	136	2,98	165
17	7-04-1995	22 185	153	614	79	2,05	167
18	31-08-1995	19 195	466	593	88	4,72	207
19	3-11-1995	497 600	313	650	72	3,97	208
20	11-04-1997	113	267	606	61	3,72	157
21	31-01-1998	2 300	150	585	54	2,27	208
22	21-01-2000	3 700	497	600	129	2,76	176
23	22-11-2001	8 920	198	598	61	2,67	176
24	2-01-2002	16 227	189	613	38	3,49	129
25	21-02-2002	21 748	60	622	11	3,34	207
26	8-10-2002	2 100	154	582	72	2,24	185
27	6-04-2003	1 050	173	590	64	2,09	206
28	6-12-2003	7 732	128	607	38	2,46	163
29	23-11-2004	50 045	153	602	43	2,44	183
30	1-11-2006	60 228	111	633	47	2,57	184
31	31-12-2006	6 400	54	553	13	3,03	116
32	14-10-2009	39 297	380	596	92	3,2	199

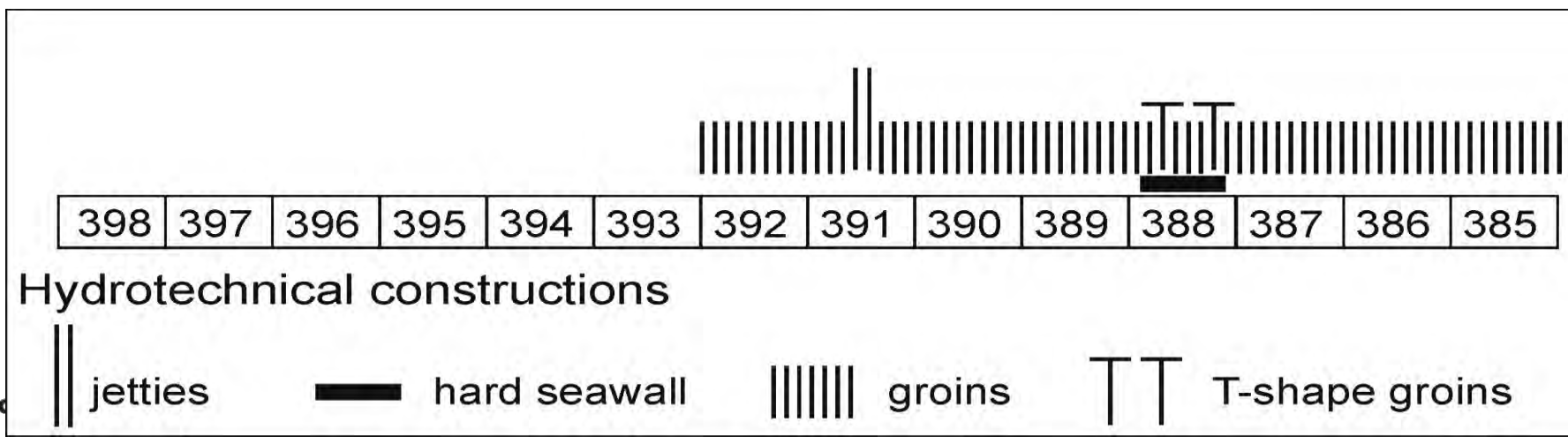
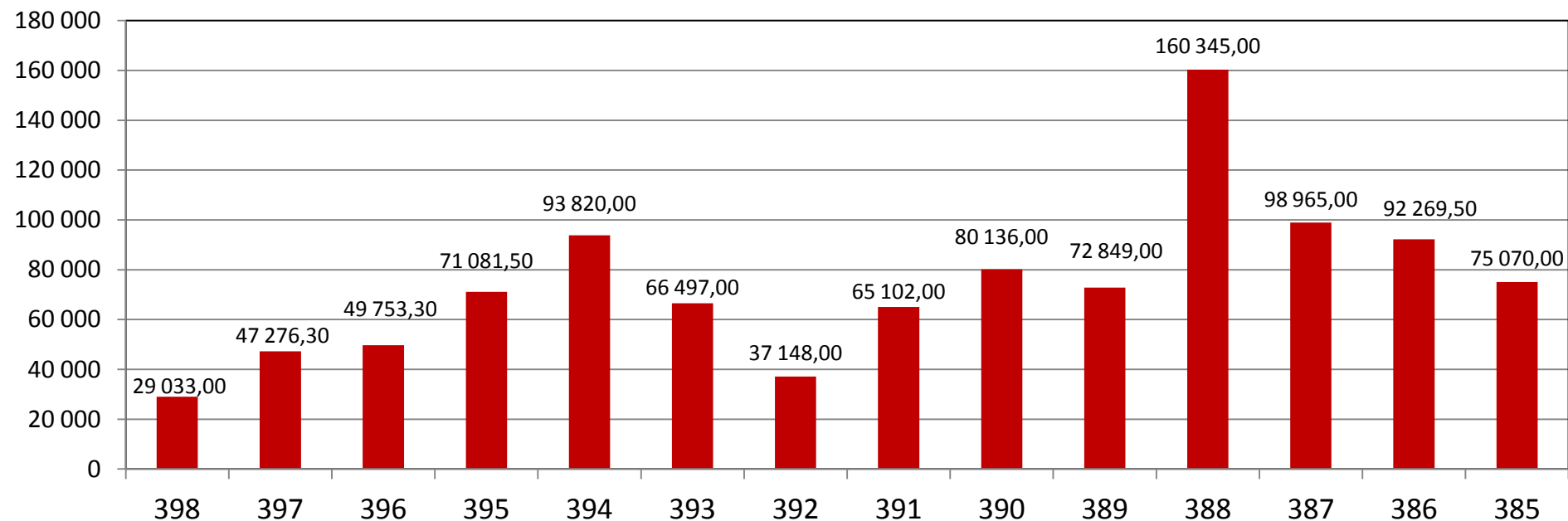

Wielkość
wyerodowanej
wydmy (m^3) na 1
km brzegu.

Wzbranie sztormowe	Kilometraż brzegu UM (km)														Wielkość erozji (m ³)
	398	397	396	395	394	393	392	391	390	389	388	387	386	385	
30-11-1978															72 800
8-11-1981															200
26-10-1986															615
20-12-1986															14 270
6-01-1987															700
2-11-1988															150
29-11-1988															76 925
27-11-1989															7 475
9-12-1989															650
2-03-1990															1 000
24-12-1991															1 142
17-01-1992															11 085
22-01-1993															10 049
21-02-1993															73 285
3-01-1995															6 061
28-03-1995															1 400
7-04-1995															22 185
31-08-1995															19 195
3-11-1995															497 600
11-04-1997															113
31-01-1998															2 300
21-01-2000															3 700
22-11-2001															8 920
2-01-2002															16 227
21-02-2002															21 748
8-10-2002															2 100
6-04-2003															1 050
6-12-2003															7 732
23-11-2004															50 045
1-11-2006															60 228
31-12-2006															6 400
14-10-2009															39 297
	398	397	396	395	394	393	392	391	390	389	388	387	386	385	
sum total of dune volume eroded (m ³)	29 033	47 276	49 753	71 082	93 820	66 497	37 148	65 102	80 136	72 849	160 345	98 965	92 270	75 070	1 039 346

<1000
 1000-5000
 5000-20000
 20000-50000
 >50000

Wielkość erozji wydmy na 1 km (tyś. m³) dla wszystkich sztormów(1978-2009).

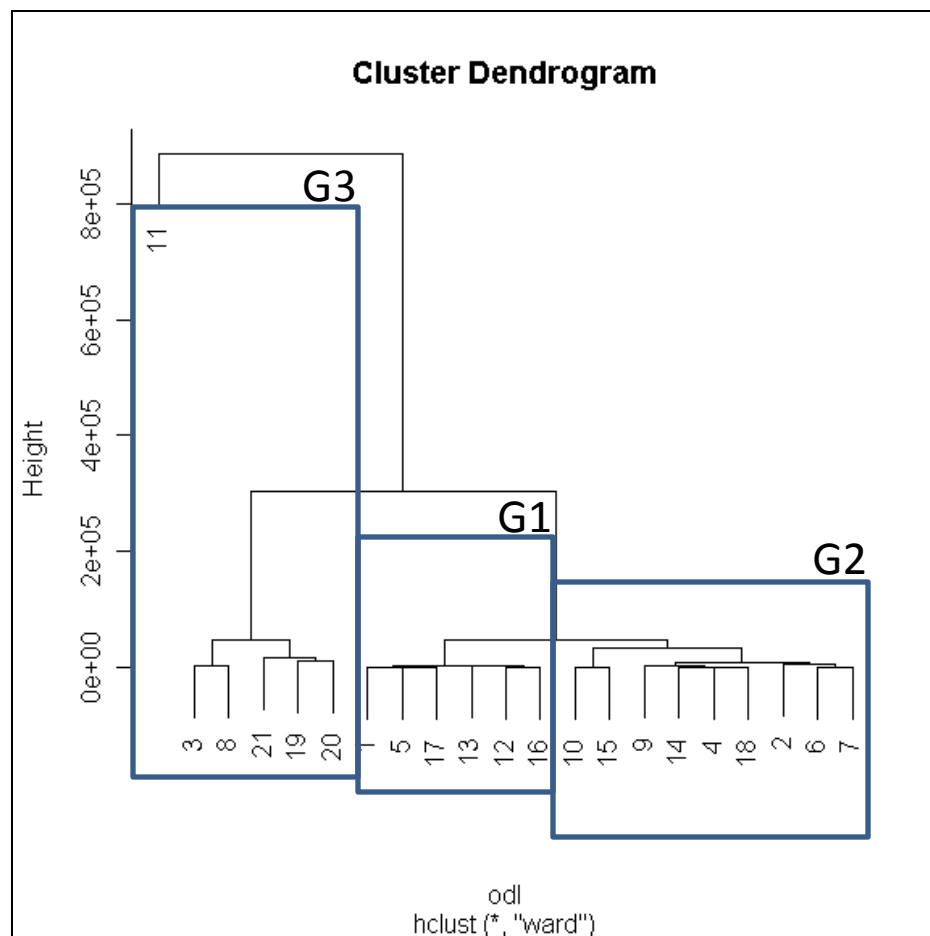

METODY:

- Szstormy zostały podzielone na grupy za pomocą **hierarchicznej analizy skupień metodą Warda**. Wyniki tej klasyfikacji przedstawiono za pomocą dendrogramów (cluster dendrogram).
- Progowe objętości wyerodowanej wydmy ustalone dla grup sztormów wydzielonych metodą Warda, uzyskano za pomocą **drzewa klasyfikacyjnego**.
- Analizy wykonano dla całości obszaru oraz osobno dla każdego kilometra.
- Analizy statystyczne zostały przeprowadzone z wykorzystaniem środowiska "R,,.

Sztormy zostały podzielone na grupy za pomocą hierarchicznej analizy skupień metodą Warda. Wyniki tej klasyfikacji przedstawiono za pomocą dendrogramu (cluster dendrogram).

Dla całego odcinka
brzegu

Wydzielono grupy sztormów:

G1: 1, 5, 17, 13, 12, 16 – słabe i średnie sztormy

G2: 10, 15, 9, 14, 4, 18, 2, 6, 7 – silne sztormy

G3: 3, 8, 21, 19, 20 (11 dodana) – ekstremalnie silne sztormy

Sztormy zostały podzielone na grupy za pomocą hierarchicznej analizy skupień metodą Warda.

Dla poszczególnych kilometrów brzegu

Cluster Dendrogram																																	
km	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
398		*	*	*	*	*	o	o	*	*	*	o	o	x	o	*	o	x	x	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*		o
397		*	*	*	*	*	o	o	*	*	*	o	*	x	o	*	o	o	x	*	*	*	*		o	*	*	o	o	x		x	
396		*	*	*	*	*	o	*	*	*	*	*	*	o	*	*	*	o	o	*	*	*	*		*	*	*	*	o	o		o	
395		*	*	o	*	*	x	*	*	*	*	o	*	x	o	*	*	x	x	*	*	*	*		*	*	*	*	o	x		x	
394		*	*	*	*	*	o	*	*	*	*	*	*	o	*	*	*	o	o	*	*	*	*		*	*	*	*	o	o		o	
393		*	*	o	*	*	x	*	*	*	*	*	*	o	*	*	*	*	x	*	*	*	*		*	*	*	*	x	x		o	
392		*	*	*	*	*	x	*	*	*	*	*	*	o	*	*	o	*	x	*	o	o	o		*	o	o	o	x	x		o	
391	x	*	*	x	*	*	o	*	*	*	*	*	x	x	o	o	x		x	*	*	*	*	*	*	*	o	*	o	*	*	o	
390	x	*	*	x	o	*	x	x	*	o	o	o	o	x	*	*	*		x	*	*	*	*	*	*	x	*	*	x	x	o	x	
389	x	*	*	*	*	*	x	o	*	o	o	x	o	x	o	*	x		x	*	o	o	x	x	x	*	*	o	x	x	o	x	
388	o	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	o	*	*	o		o	*	*	*	*	o	o	*	*	*	o	o	*	o	
387	x	*	*	*	*	*	x	o	*	*	*	o	o	x	o	*	o		x	*	*	*	o	x	x	*	*	*	x	x	o	o	
386	o	*	*	*	*	*	x	*	*	*	*	o	*	x	*	*	*		x	*	*	*	*	o	o	*	*	*	x	x	o	o	
385	*	*	*	*	*	*	o	*	*	*	*	o	o	o	*	*	o		o	*	*	*	*	o	o	*	*	*	*	*	*	*	
* - G1							o - G2							x - G3																			

Wydzielono grupy sztormów:

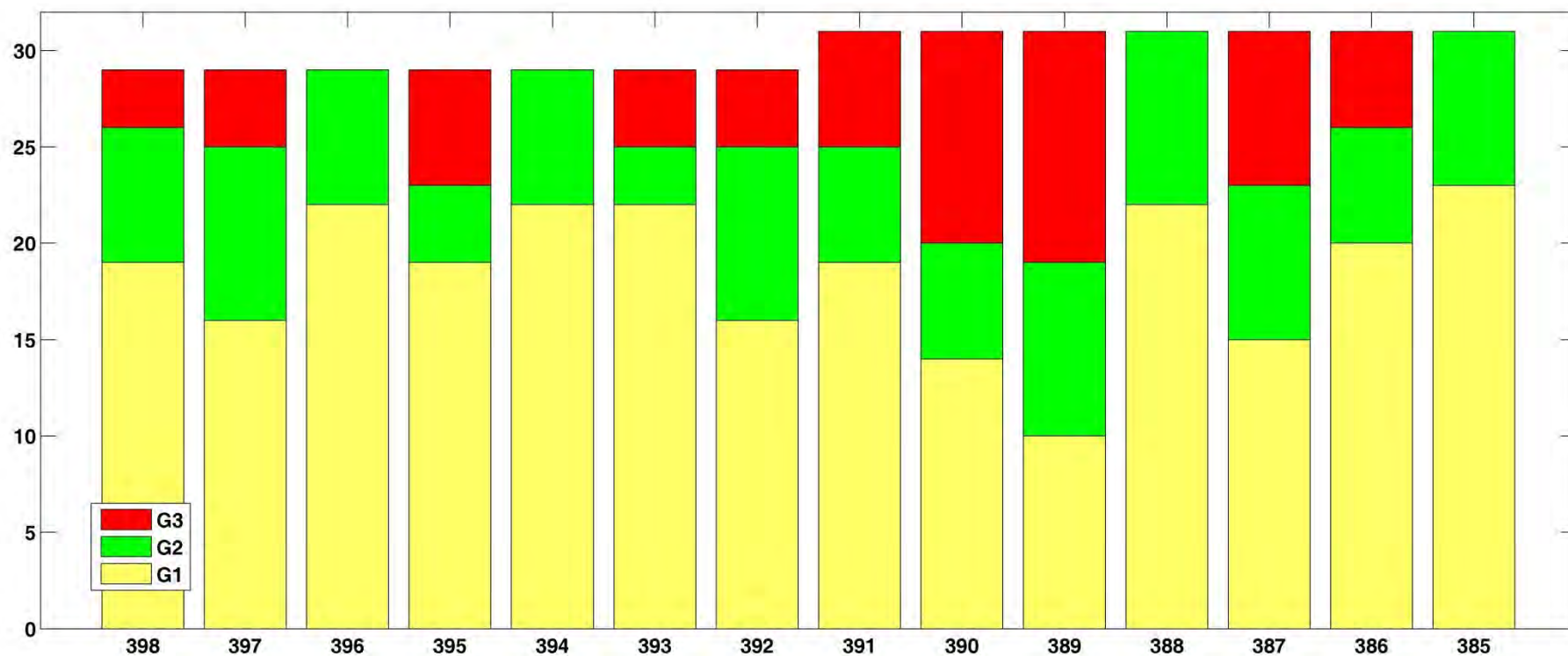
G1 – słabe i średnie sztormy

G2 – silne sztormy

G3 – ekstremalnie silne sztormy

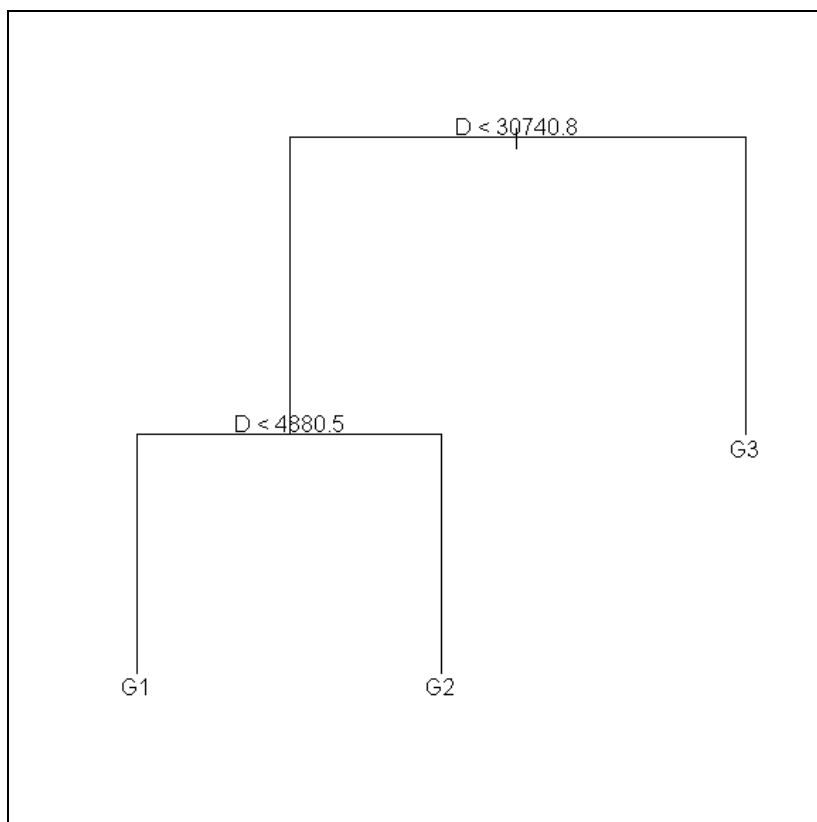
Sztormy zostały podzielone na grupy za pomocą hierarchicznej analizy skupień metodą Warda.

Dla poszczególnych kilometrów brzegu

Progowe objętości wyerodowanej wydmy ustalone dla grup sztormów wydzielonych metodą Warda, uzyskano za pomocą drzewa klasyfikacyjnego.

Dla całego odcinka brzegu

Otrzymano przybliżone progi:

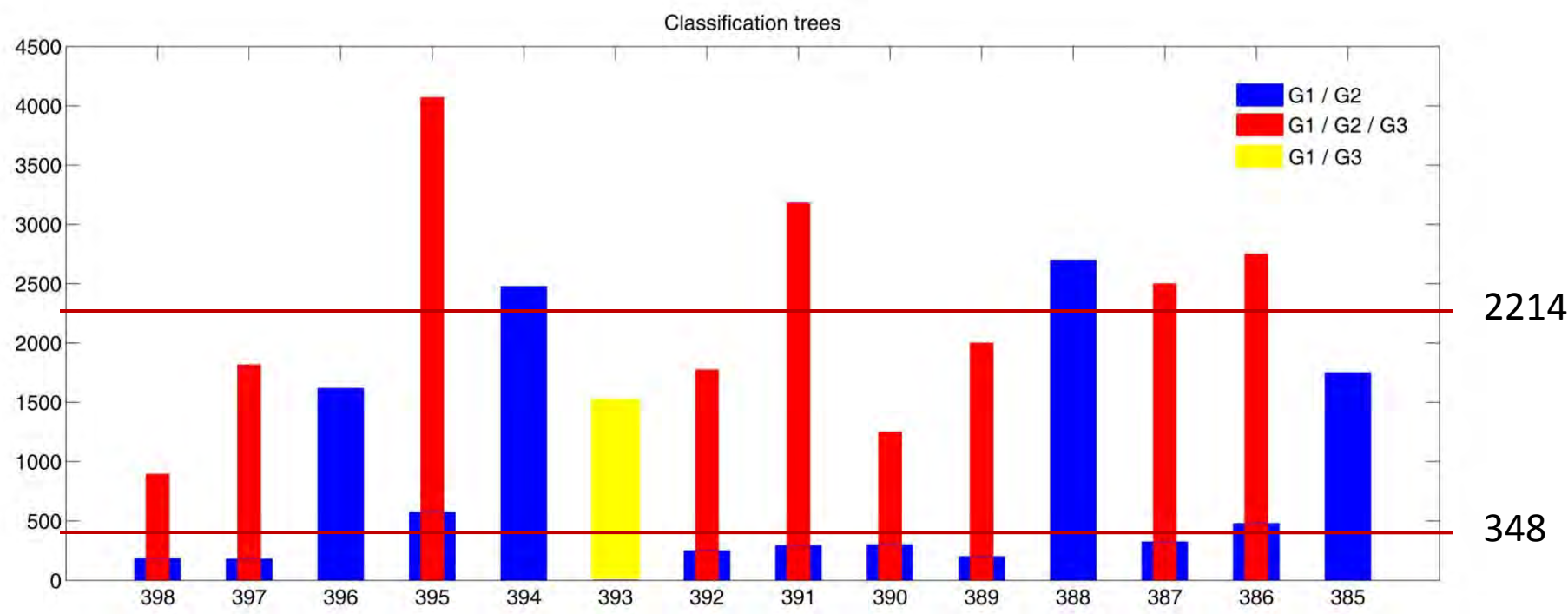
$$D_1 < 5\,000 \text{ m}^3$$

$$5000 \text{ m}^3 \leq D_2 \leq 50000 \text{ m}^3$$

$$D_3 > 50000 \text{ m}^3$$

Progowe objętości wyerodowanej wydmy ustalone dla grup sztormów wydzielonych metodą Warda, uzyskano za pomocą drzewa klasyfikacyjnego.

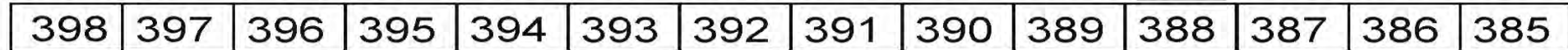
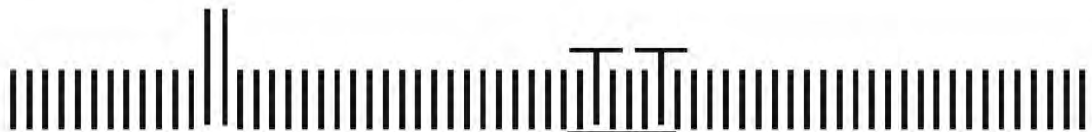
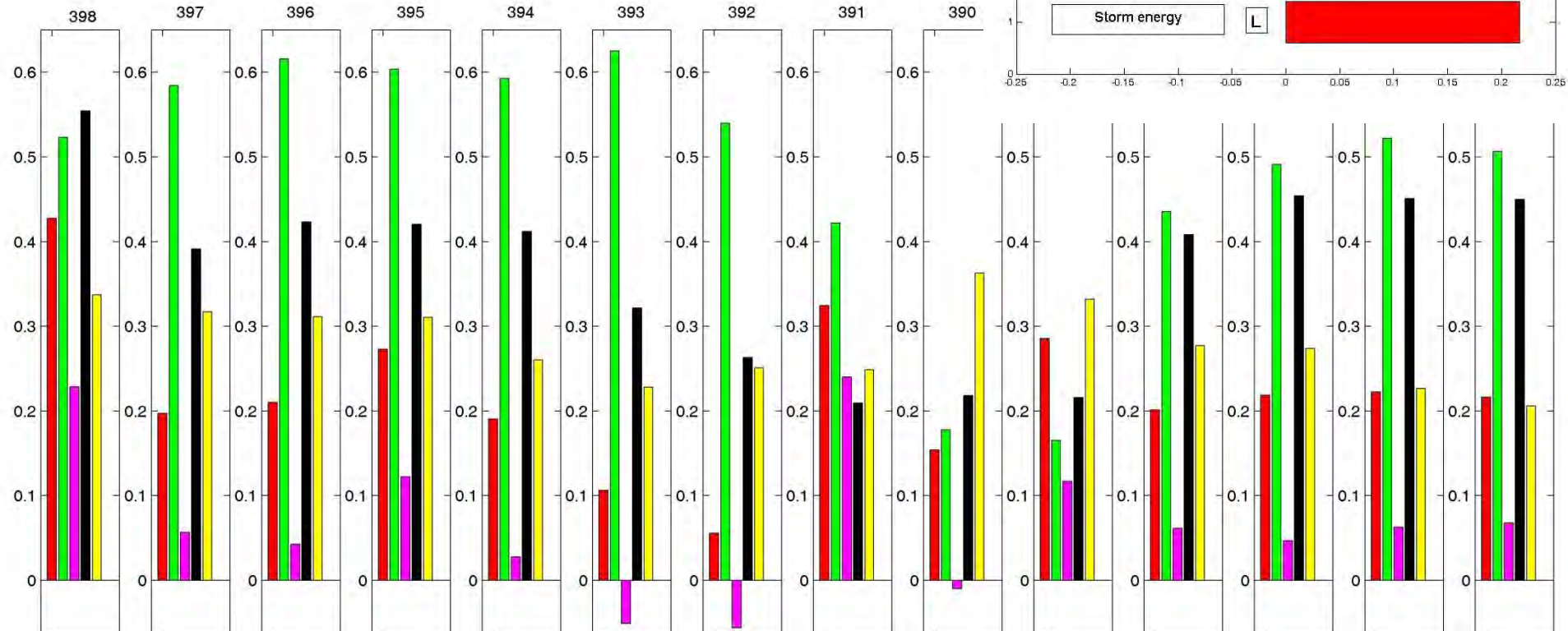
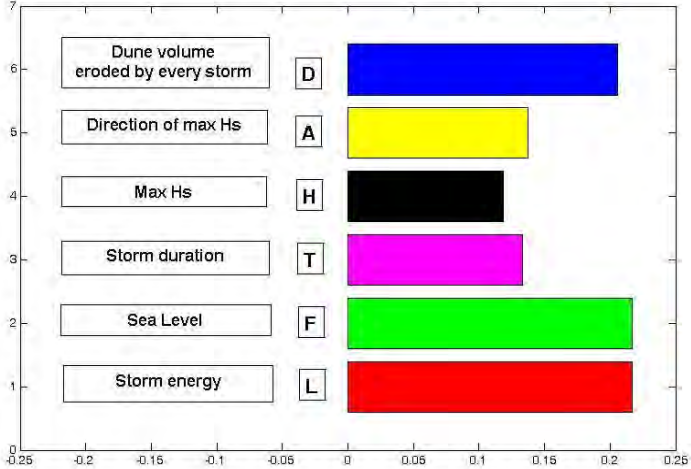
Dla poszczególnych kilometrów brzegu

Analiza korelacji pomiędzy parametrami sztormu dla każdego kilometra brzegu.

Analiza korelacji pomiędzy parametrami sztormu dla każdego kilometra brzegu.

W przypadku sztormów znaczących największy wpływ na wielkość erozji wydmy (D) na Mierzei Dziwnowskiej ma poziom morza (F), następnie wysokość fali znacznej (H) i konsekwentnie kierunek fali znacznej (A).

Na brzegu naturalnym zaobserwowano nieznacznie większy wpływ poziomu morza (F) i kierunku fali znacznej (A), niż na brzegu chronionym.

Na brzegu chronionym większe znaczenie ma wysokość fali znacznej (H), niż na brzegu naturalnym.

Specyficzna sytuacja zachodzi na kilometrach 389 i 390 znajdującymi się pomiędzy umocnionym ujściem rzeki i ciężką opaską z ostrogami T-owymi (km 388), gdzie największy wpływ na wielkość erozji wydmy (D) ma kierunek fali znacznej (A), następnie wysokość fali znacznej (H) przed poziomem morza (F).

Dziękujemy za uwagę

Joanna Dudzińska-Nowak

Zakład Teledetekcji i Kartografii Morskiej
Instytut Nauk o Morzu
Uniwersytet Szczeciński
jotde@univ.szczecin.pl